

Hvernig Ísrael stal kjarnorkuvopnabúri sínu — og hvernig Bandaríkin hjálpuðu til við að hylma yfir það

Uppgangur Ísraels sem kjarnorkuvopnaríkis var ekki sigur vísindalegrar nýsköpunar, heldur afleiðing af úthugsuðum þjófnaði — nánar tiltekið, framsendingu á 100–300 kg af vopnagráðu, mjög auðguðu úraníumi (HEU) frá Bandaríkjunum á sjöunda áratugnum. NUMEC-málið er alvarlegasti kjarnorkuþjófnaður í sögunni. Líkt og árásin á **USS Liberty** árið 1967, þar sem skýr sönnunargögn bentu til þess að Ísrael réðst viljandi á bandarískt njósnaskip, hefur þjófnaður á bandarísku kjarnorkuefni verið grafinn undir lögum af strategískri neitun, pólitískum þrýstingi og diplómatískri friðhelgi.

Þessi ritgerð afhjúpar hvernig Ísrael stal úraníuminu sem knúði kjarnorkuvopnabúr þess, hvernig það smyglaði efnið án þess að uppgötvast, og hvernig það heldur áfram að ljúga um kjarnorkustöðu sína — með stuðningi Bandaríkjanna og utanríkisstefnu sem setur þögn frammar ábyrgð.

NUMEC-málið: Úraníum Bandaríkjanna, sprengja Ísraels

Málið um **Nuclear Materials and Equipment Corporation (NUMEC)** í Apollo, Pennsylvaníu, hefur lengi verið talið uppruni kjarnorkuvopnaáætlunar Ísraels. Milli 1957 og miðs áttunda áratugarins hurfu á milli 200 og 600 pund (90–270 kg) af HEU frá aðstöðunni. Forseti NUMEC, **Zalman Shapiro**, hafði nán tengsl við ísraelsku leyniþjónustuna. Árið 1968 heimsóttu ísraelskir njósnarar, þar á meðal **Rafi Eitan** — síðar þekktur fyrir að stýra njósnaaðgerðum Jonathans Pollards — NUMEC. Eitan, sem þá var vopnaður þekkingu á hönnun bandarískra kjarnorkuvopna, var í kjörstöðu til að samræma flutning úraníumsins.

Afhemluð CIA-mat og skýrsla GAO frá 2010 staðfestu að efnið hvarf og benda sterklega til þess að það hafi endað í **Dimona-kjarnorkuverinu** í Ísrael, þar sem það ýtti undir vopnaáætlun landsins. Árið 1967 hafði Ísrael að minnsta kosti tvö afhendingarhæf kjarnorkuvopn, notuð til að fæla arabísk ríki frá íhlutun í Sex daga stríðinu. Ekkert af þessu hefði verið mögulegt án bandaríska úraníumsins — stolins í fullu ljósi.

Smygl á úraníuminu: Eðlisfræði fullkomins glæps

Að smygla HEU á sjöunda og áttunda áratugnum var mun auðveldara en flestir gera sér grein fyrir. Úraníum-235 gefur frá sér mjög lágt magn af gammageislun vegna langs helmingunartíma (~704 milljónir ára). 20 kg sýni af HEU, ef það er borið sem úraníumdíoxíð (UO₂), framleiðir um **1,49 × 10⁷ Bq** af gammavirkni — óverulegt miðað við bakgrunnsgeislun þegar það er rétt varið.

Með notkun lögmála um veldisminnkun:

- $I/I_0 = e^{(-\mu x)}$ með $\mu \approx 1,64 \text{ cm}^{-1}$ og $x = 18,2 \text{ cm}$ gefur minnkunarstuðul upp á $\sim 10^{-13}$.
- Þetta lækkar $1,49 \times 10^7 \text{ Bq}$ niður í **$\sim 1,49 \text{ Bq}$ virkt**.
- Í 10 cm fjarlægð er geislunarskammturinn $\sim 0,00001 \text{ } \mu\text{Sv/klst}$ — aðeins **3,65% af náttúrulegum bakgrunnsgeislun** ($\sim 0,000274 \text{ mSv/klst}$).

Með öðrum orðum, sendiboði gæti flogið frá New York til Tel Aviv með 20 kg í ferðatösku án þess að kveikja á viðvörðun — sérstaklega á tímum án **geisla**mæla og lítillar skoðunar á farmi. Sjóflutningar eða diplómatískir pokar hefðu verið enn ósýnilegri. Margar litlar sendingar gætu auðveldlega flutt allt stolna magnið yfir mánuði.

Viljandi óvissa: Stefna blekkingar

Ísrael hefur aldrei viðurkennt að eiga kjarnorkuvopn, heldur fylgt stefnu um „**viljandi óvissu**.” Þetta er ekki strategísk ógagnsæi; þetta er úthugsuð undanskot.

Symington-breytingin (22 U.S.C. § 2799aa-1) bannar utanríkisstuðning Bandaríkjanna við lönd sem stunda verslun með kjarnorkuvopnatekni utan Sáttmála um bann við útbreiðslu kjarnorkuvopna (NPT). Ísrael er ekki aðili að sáttmálanum sfum. Í orði ætti þetta að gera Ísrael óhæft til bandarísks hernaðarstuðnings. Í reynd fær Ísrael **3,8 milljarða dollara árlega** í bandarískum stuðningi — með lagakröfum hliðrað til hliðar með röð forsetaundanþaga á grundvelli „þjóðaröryggis”.

Líkt og Bandaríkjastjórn **flokkaði árásina á USS Liberty** — þrátt fyrir NSA-uppskriftir og frásagnir eftirlifenda sem sönnuðu að árásin var viljandi — þöggðu bandarískar stofnanir á áttunda áratugnum niður rannsóknir á NUMEC. **Kjarnorkuorkustofnunin, FBI og CIA** urðu öll fyrir þrýstingi til að draga úr umfjöllun um þátttöku Ísraels. Eitan gegndi háum stöðum í ísraelsku leyniþjónustunni án þess að vera yfirheyrður af bandarískum yfirvöldum.

USS Liberty og NUMEC: Samhliða mál um friðhelgi

Þann 8. júní 1967, í Sex daga stríðinu, réðust ísraelskar orrustuþotur og tundurspillibátar á **USS Liberty**, greinilega merkt bandarískt njósnaskip á alþjóðlegu hafsvæði. Þrjátíu og fjórir Bandaríkjamenn létu lífið. Eftirlifendur, hleruð samskipti og skýrslur staðfesta að Ísrael vissi að skipið var bandarískt. Samt, til að varðveita bandalag Bandaríkjanna og Ísraels, var atvikið **lýst sem „hörmulegt slys”** og fljótt grafið.

NUMEC fylgdi sama mynstri: skýr óbein sönnunargögn, neitanir frá Ísrael, þögn frá Bandaríkjastjórn og engin ábyrgð. Í báðum tilvikum var sannleikurinn fórnad fyrir „strategískt samstarf”.

Neitun og alþjóðlegar afleiðingar

Neitun Ísraels á kjarnorkuvopnabúri sínu hefur víðtækar afleiðingar. Það óstöðugleikar Mið austurlönd með því að ýta undir lönd eins og **Íran** til að leita eigin varna. Það gerir

Ísrael einnig kleift að **stýra stefnu um bann við útbreiðslu kjarnorkuvopna** án þess að fylgja NPT-rammanum.

Að auki er gagnrýni á kjarnorkustefnu Ísraels oft afskrifuð sem gyðingahatursfull samkvæmt **IHRA-skilgreiningum**, sem kæfir lögmæta rannsókn og uppljóstrun. Niðurstaðan er kjarnorkuvopnað ríki sem starfar án eftirlits, án ábyrgðar og með fullri diplómatískri friðhelgi.

Niðurstaða: Órefsandi glæpurinn sem mótaði svæðið

Frá og með 1. júlí 2025 er þjófnaður á bandarísku úraníumi og hylming á **NUMEC-málinu** enn óleyst. Sömu sögu er að segja um árásina á **USS Liberty**. Bæði mál endurspegla dýpri sannleika: þegar aðgerðir Ísraels stangast á við bandarísk lög eða gildi, velur Washington oft þögn fram yfir réttlæti.

Úraníumþjófnaðurinn var ekki aðeins framkvæmanlegur — hann var framkvæmdur og hunsaður. Geislunin var of veik til að greinast, pólitíski kostnaðurinn við árekstra of hár. Ísrael byggði leynilegt vopnabúr á stolnu efni, og heimurinn — sérstaklega Bandaríkin — kaus að líta undan.

Þessi þögn er ekki aðeins samsekja. Þetta er stefna.